

Szerkesztőségi Iroda:
 Nagybecskerek,
 Zápolya-utca 1-6 szám.
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
 hová a hirdetések, az előfizeté-
 sek és a lap szétküldésére vo-
 natkozó felszólalások intézendők.
 Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
 Egész évre ———— 24 kor
 Félévre ———— 12 .
 Negyedévre ———— 6 .
 Egy hóra ———— 2 .
 — Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak és
 azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik
 vasár- és ünnepnapok kivételével
 mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 271 szám.

Hétfő, november 27.

Az ellentállás.

— november 27.

Azok az események, amelyek egyes vármegyéknel, nevezetesen azonban legutóbb Pestvármegyénél előfordultak, önkéntelenül azt a kérdést hozzák fölszínre, hogy valóban jogos-e ez az ellentállás, ami most néhány helyen a szélsőségbe megy, és hogy tulajdonképpen mi a jogos és mi a jogtalan passzív ellentállás?

A koalíció a szenvedélytől való elragadtatásban persze jogosnak tartja, de szenvedélyvel kormányozni, államot fenntartani nem lehet. A komoly, nyugodt és pártatlan — s ebben a helyzetben egyedül elfogadható — ítélet azonban mást mond erről. Bach és Schmerling alatt például senkinek sem jutott eszébe, hogy az újoncállást megtagadja, pedig akkor is nagyban, és tegyük hozzá: jogosan fejtették ki a passzív ellenállást. Az önkéntes adófizetést sem gátolta senki. Miért tüzelte fel a koalíció a törvényhatóságokat arra, hogy tagadják meg közreműködésüket az önkéntes adó beszedésénél és az önként jelentkező hadkötelesek besorozásánál?

Elvégre a mostani kormányt a koronás király nevezte ki, a kinek kinevezési jogát senki sem tagadhatja. Tehát világszóló óriási különbség van a mostani kormány között, a melyet a koronás király nevezett ki, és a régi abszolútista kormányok között, a melyeket a király abban az időben nevezett ki, amikor nem volt megkoronázva. És mégis, miért ment a koalíció a passzív ellenállás dolgában a törvényes kormányval szemben tovább, sokkal tovább, mint mentek a magyar hazafiak az ötvenes és hatvanas években a törvénytelen kormányval szemben?

A koronás király kinevezési joga fellette áll minden vitának és minden kétségnek. A koronás király a minisztereket és a főispánokat épp úgy jogosan és törvényesen nevezi ki, mint akárcsak a bírakat. A bírak a király nevében ítélnék és ítéletük végrehajtható. Senkinek sem jutott eszébe a bírói ítélet végrehajtását megakadályozni akarni, mert a bírak a király nevében mondják ki az ítéletet. A főispánok épp úgy a király nevében lépnek hivatalukba, mint a bírak, amiből természetesen következik az, hogy a főispánok installációja épp úgy végrehajtható, mint a bírói ítélet. Kérdezzük tehát a koalíciós sajtót: mi jogon lármáz a főispáni installációnak végrehajtása ellen, mikor a békés polgárok mindennap százával és ezrével türik a bírói ítéletek végrehajtását, tudva azt, hogy ezek az ítéletek a király nevében hozattak, tehát jogosak és törvényesek.

A koalíció roppant nagy következtetésbe esik, sőt esetleg, ha mint kormány maga gyakorolná egyszer a hatalmat, saját maga alatt is vágja a fát, a mikor a közönséget ellenszegülésre tüzezi föl a végrehajtó hatalommal szemben.

Ha a koalíció következetes akar lenni, akkor a járásbírák, a törvényszékek, a királyi táblák ítéleteit is semmiséknek, törvényteleneknek kell kimondania. Ha pedig ezt nem teszi, akkor köteles a végrehajtó hatalomnak is engedelmessé válni, mert az egyik épp úgy törvényes, mint a másik.

Tegye minden intelligens ember, minden jó hazafi kezét a szívére és vallja be magának: mi gyönyörűsége van abban,

hogy e hazában minden tekintély, minden törvényes tekintély sárba rántassék, minden törvényes rend felforgatassék, a közgazgatás lehetetlenné tétessék, hogy millió polgárnak legélethevágóbb érdekei, mint bitang jószág, senki által sem gondozva, minden nap erőnek erejével elpocsékoltsanak. A dacolás a törvényvel, az ellenszegülés a törvényes végrehajtó hatalommal szemben nagyon, de nagyon kétélű fegyver, amely gyakran azt sebzí meg, aki ügyetlenül él vele. A művelt és bíggadt közönségre bizzuk, hogy ezekből a már százszor és ezerszer nagyon keservesen beigazolt történelmi tanulságokból vonja le magának a következtetést.

Népgyűlés Nagybecskereken.

— november 27.

Hogy az általános választói jog kérdése mind szélesebb és szélesebb köröket érdekel, mi sem mutatja jobban annál, hogy az országos rendezett népgyűléseket ezren és ezren látogatják s tüntetnek a jelenlegi kormány mellett, mely meg akarja valósítani az egyenlőség egyik leg-
 elemibb követelményét.

Tegnap is a ködös hideg idő dacára vagy kétezeren, többnyire munkások és földmivesek gyűltek össze a Gabona-téren s bármennyire igyekezett egy-két a háttérben elhelyezett agent provocateur a koalíciót öltetni s a kormányt abecogni, a hallgatóság nem ment lépre s igazat adott a szónoknak, ki igen helyesen kifejtette, hogy a nemzeti követelményeket s a szociális reformokat nem szabad egymással ellentétbe állítani, hanem előbb kényeret és jogot kell adni a népnek s akkor el fog jönni az ideje annak is, hogy egyértelműleg fogunk küzdeni a magyar vezényszóért.

A tegnapi gyűlésről következőkben számol be tudósítónk:

Vasárnap délután 2 órakor kezdődött meg a nagybecskereki szociáldemokraták előre hirdetett nyilvános népgyűlése, a melyet nagy közönség hallgatott végig. Az ülés elején Fábian Imre bizalmi férfi elnökül Lauer Ferencet, jegyzőül Dormuth Antalt ajánlja, akiket a népgyűlés egyhanguslag meg is választott. Lauer Ferenc elnök üdvözlé a megjelenteket és röviden esetenve az összejövetel célját, átadja a szót a budapesti központ kiküldöttjének Saly Endrének.

Saly Endre történelmi visszaillesztésekkel kezdi beszédét, majd áttér a mai politikai helyzet fejtegetésére. Ismerteti a most dúló küzdelmek keletkezését, fejlődését és csak egy módozatot tud, a melylyel a mai gazdasági nyomorból kiszabadulni lehessen s ez az általános szavazati jog. Áruknak bélyegzi a koalíciót, amely annak idején, mikor szükség volt a munkásság agitálására, mindenütt ígérte az általános titkos választói jog behozatalát, most azonban, a mikor ígéretét megvalósíthatná, — feltétlenül az osztályparlamentet — félreáll. Összetartásra, széleskörű agitálásra hívja fel munkástársait és meg van győződve róla, hogy az ő küzdelmük meg fogja teremteni az új, a modern magyar kulturálat.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után Oszusky András mondott hasonló szellemben német nyelvű hatásos beszédet, majd Putits Nikifor fejtegette szerb nyelven az addig elmondottakat. Az ülés végén a következő határozati javaslatot nyújtották be:

1. A Nagybecskereken 1905. évi november hó 26-án tartott népgyűlés megállapítja, hogy a mai politikai válságból az egyetlen kivezető

ut az általános választói jog megvalósítása. Ezen nagy, történelmi fontosságú reform megvalósításáért folytatott küzdelméért a magyarországi szociáldemokrata párt központi vezetőségének bizalmat szavaz. Megvetését fejezi ki azok iránt, kik a népszavazásokra és szenvedélyekre apellálva, a népjogokért folyó harcot elhomályosítani törekednek és jelszavak segítségével a dolgozó népet saját önző céljaikra felhasználni akarják.

2. A népgyűlés felszólítja Nagybecskerek város országgyűlési képviselőjét, tekintettel arra, hogy a szövetséget ellenezék ígéretének elaget nem tett és a népjogok megvalósítása ellen állást foglalt, az általános választási jogot elárulta, a koalíció kötelekéből — ha a nép igaz és hű barátja akar lenni — lépjen ki.

3. A népgyűlés határozatilag kimondja, hogy felszólítja Nagybecskerek város képviselő-testületét aziránt, hogy az általános választói jog megvalósítása mellett állást foglaljon és így értelemben az 1905. évi december hó 19-én megnyitandó képviselőházhoz feliratot intézzen.

4. A népgyűlés határozatilag kimondja, hogy a nemzetközi szociáldemokrata párt vezetősége utasítatik, tegye meg a szükséges lépéseket aziránt, hogyha a koalíció az 1905. évi december 19-én megnyitandó országgyűlés alkalmával a belügyminiszter által beterjesztendő választási törvényjavaslatot meg nem szavazza, a nyomdai munkások az összes magyarországi koalíciós lapoknál a munkát beszüntetik addig, míg az általános választási jogot megszavazzák.

A népgyűlés fél 5 órakor ért véget. A rendet semmiféle incidens sem zavarta meg. A hatóságot Kupuszároovits alkaptány képviselte.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

December 2. Közig. tanfolyamhallgatók estélye.
 „ 9. Estély az árvaház alapja javára.
 „ 11. Közig. bizottság ülése.

— **Cim adományozás.** A király a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Szőke Károly mődsi járásbírónak az ítőtáblabírói címet és jellegzet adományozta.

— **Az esküdtbíróóság elnökei.** A szegedi kir. ítőtábla az 1906. év tartamára a nagybecskereki kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróóság elnökévé dr. Polgár Sándor, elnökhelyettesül pedig Makk József kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **A nagybecskereki új kir. alügyész.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Vadasdi Lajos abudbányai járásbírói al-bíró a nagybecskereki ügyészséghez alügyészé nevezte ki.

— **A megyés püspök egészségi állapota.** Dessewffy Sándor csanádi megyés püspök egészségi állapotáról hosszabb idő óta aggasztó hírek keringtek. Hogy újabb időben állapota javulni látnak induit, s teljes felgyógyása remélhető, mutatja az a levél, melyet Jászai Géza szeged-rókusi apátplébánoshoz azon alkalomból intézett, hogy az apát a rókusi plébánia száz éves története című munkáját a megyés püspöknek megküldötte. E levél így szól:

„Kedves apát ur! Köszönöm a szép monografiát. Ezzel hasznos és épületes munkát végzett. Mindenkor szívesen gondolok kedves apát urra, szegedi papjaimra és hűveimre. Imádkozzanak értem, én is azt teszem mindnyájukért. Isten áldásával és atyai szeretettel vagyok Budapest, 1905. november 20-án

addictus in Christo pater:
 Sándor, püspök.

— **Iparhatósági ülés.** A városi iparhatóság szombaton, folyó hó 25-én ülést tartott, amelyen Janczer Hieronimus cipésműhely, Galler János pedig kereskedelmi ügynökség felállítására nyert iparigazolványt, továbbá Braun Armin

temesvári-utcai gépműhelyében motorgép felállítására nyert telepengedélyt. Az ülésen ezenkívül még folyó ügyeket tárgyaltak.

— **Főri vadászatok.** Mint Nagyszentmiklós-ról jelentik, gróf Nákó Sándor és neje az elmúlt hét folyamán a mindenfelé beállott vadászati idény alkalmából nagy főri társaságot láttak vendégül ottani kastélyukban, de az egész héten minduntalan megújuló eső s az időjárásnak mindenképpen kedvezőtlen volta nagyon megnehezítette a tervbe vett fácán és nyul vadászatok akadálytalan megtartását. A vendégek között voltak: gróf Széchenyi Aladárné szül. Andrássy Natália grófnő és leánya Mária comtesse, Liphay Frigyes báró és neje Lázár Margit grófnő, Piret de Bihain Lajos báró és neje Károlyi Gina grófnő, Piret de Bihain Gyula báró és neje Liphay Vera báróné, Wedel Botho gróf, Esterházy Móric gróf, Hunyady József gróf s Dellimanics Lajos megyei főispán, aki azonban hivatalos utjában csak a hó 23-án juthatott Nagyszentmiklósa és 24-én egyuttal megtartotta az ottani szolgabírói hivatalban a hivatali vizsgálatot. A vadászásokat december 1-ig elhalasztották, amikor a grófi pár vendégül fogadja Ferdinánd calabriai herceget, Alfons casertai grófnak 1869-ben Rómában született fiát, aki a spanyol király rokona és jelenleg a München melletti Nymphenburgban lakik s egy-két év óta előszeretettel szokta felkeresni San-Marco hercegnő komlói és csanádi pagonyjait.

— **A drágaság.** Több ízben említettük már hogy Putis Frigyes városi képviselőtestületi tag a legutóbbi városi közgyűlésen, interpelláció tárgyává tette az élelmiszerek általános drágaságát. Dr. Parisics polgármester indítványára annak idején megbízták a jövedéki bizottságot, hogy ez ügyben személyes tapasztalatok alapján tegyen a közgyűlésnek előterjesztést. A jövedéki bizottság ehhez képest tegnap, vasárnap reggel a polgármester vezetésével megkezdte működését s bejárta a heti piacot, a vásártér, a mézár-székeket, sütőket, ahol behatóan tanulmányozták az árviszonyokat. Így megállapították, hogy a mézár-székekben a disznóhús 1.32, 1.40 és 1.60 koronába, a vásártéren pedig az élő disznóhús 88—90 fillérbe kerül kilogrammonként. A borjúhús 1.40 és 1.60 korona, a borjú szelet 2 korona. Élő borjút a vásártéren egyetlen egyet találtak csak — ami szintén igen jellemző — és ennek ára 34 korona volt, holott azelőtt a jól táplált borjúk is 12—14 koronába kerültek. A marhahús a mézár-székekben 1.04, 1.12 korona, ami aránylag szintén rendkívül drága ár. A tejpiacon a tejfel literje most 70 fillér, régebben 2 deci 8 fillér volt, ma ugyanolyan mennyiség 14 fillér. Élő liba- és pulykahús kilója átlag 1.20 korona. A lóhús ára 56 és 64 fillér. A sütőkben a kenyér kilója ma 20 fillérbe kerül, ugyanakkora az ára a piacon is, ami azt jelzi, hogy megvan a kellő konkurencia. A bizottság így módon meggyőződést szerzett az élelmiszeri cikkek árviszonyairól és e személyes tapasztalatok alapján fog a legközelebbi közgyűlés előtt erről jelentést tenni.

— **Köszönet.** Özv. Stagenschmidt Jánosné 10 koronát, Winter Lipótné pedig 6 koronát adományozott az „Iskolagyermekbarát” egyletnek. A nemeslelkű adakozóknak ez uton mond halás köszönetet az egylet vezetősége.

— **Kaszinói jour.** A társadalmi élet élénkítésére, a hosszú téli délutánok kellemessé tételére a kaszinó igazgató választmánya szombati ülésén elhatározta, hogy a tél folyamán három hetenként egyszer a kaszinó nagyertermét délutáni öt órai teázásra engedi át tagjai, ezek családja és a tagok által bevezetett vendégek részére. Az első tea-jour a jövő hét legközelebb meghatározandó napján lesz. A belépő díj személyenként 1 korona lesz, mely koronáért tea, sonka jár a résztvevőknek. A belépő díjban — a tányérozás mellőzése céljából — a zene díja is bent van.

— **Hajtóvadászat.** Nikolics Mihály báró macedóniai erdejében a múlt héten hajtóvadászat volt, amelyen a háziúron kívül részt vettek Tallián Béla v. b. t. t., volt földmívelésügyi miniszter, Tallián Emil és Steinbach Antal főszolgabírók, Parsesetich István körjegyző és

Aufsatz Jakab uradalmi tisztartó. A vadászoknak az idő is kedvezett, mert két napig eső sem volt. A vadászszám 76 nyul, 24 fogoly, 28 fácán-kakas és 22 erdei szalonka volt, amely utóbbi vad sokasága az évszak ezen előrehaladt idejében valószínűs ritkaságzámba megy.

— **Csarnok-estély.** Az első estély sikerén fölbuzdulva a Csarnok vigalmi bizottsága tegnapelőtt, szombaton este rendezte két héten belül immár második estélyét, még több táncosné és táncos részvételével, még nagyobb sikerrel, mint az első estén. A második estélyt a Lloyd termeiben tartották meg és reggelig tartott, ami a jókedv és tánc kedv biztos és csalhatatlan fokmérője. Jelenvoltak: A szönyök: Deutsch Sománé, Engelsmann Lajosné, Fein Fülöpné, Fleischmann Józsefné, Freund Lajosné, Frey Rezsóné, Özv. Fuchs Józsefné, Hegedüs Mórné, Hirtenstein Márkné, Kanizsa Lipótné, Kohn Mórné, Kurländer Imrené, Lewin Hermanné, Novák J. C. né, Sajóvíz Sománé, dr. Stein Józsefné, Strasser Jakabné, Temmer Dávidné, Temmer Mórné, Temmer Salomonné. Leányok: Fein Vilma, Freund Berta, Friedmann Irén (Temesvárról), Fuchs Ilonka, Hirtenstein Rózi és Janka, Kanizsa Juliska, Kurländer Betti, Lewin Blanka, Novák Hedvig, Sajóvíz Irma, Stein Ilona, Strasser Erika és Carlin, Temmer Margit.

— **Katalin-esték.** Hagományos szokás szerint, szombat este Katalin-mulatságokat rendeztek a nagybecskereki munkásképző- és társas-egyesület a „Pest” szálloda éttermében és a nagybecskereki szabómunkások szakszervezete az Ellmer-féle nagyvendéglőben. Mindkét helyütt nagyszámú közönség jött össze a Katicák tiszteletére s az ifjuság fáradhatatlanul ropta a táncokat, míg csak hajnalodni nem kezdett.

— **Szorb dalestély.** Szépszámu közönség jelenlétében tartotta meg vasárnap este a nagybecskereki szorb dalegylet ez évadbeli első estélyét. A kitünően iskolázott énekkar, a melynek jó hírét már a régebbi időkből ismerjük, tegnap is nagy élvezetet nyújtott a hallgatóság-nak. Férfiak, női kar és vegyes karok felváltva énekeltek Zeliná Vencel karnagy vezetése alatt mű és népdalokat, a melyeknek routinos előadásáért sűrű tapsal adózott a közönség. Majd Kuzmanov Obrád tanítójelölt szavalta el drámai erővel Zmaj Jován Jovanovitsnak „Guzlareva szmrt” című történelmi balladáját. A program befejezése után táncra került a sor, a mely a legjobb hangulatban tartotta együtt a jelenlévőket a kora hajnali órákig. Jelen voltak: A szönyök: Basch Ernőné, Panits Dánielné, Jankovics Athanázné, Szmederovác Jánosné, Roknits Dusánné, Gruncsity Dusánné, Adamovics Glisané (Idvor), Boskovits Jánosné, Terzin Zsiváné, Putits Istvánné. Leányok: Jankovits Darinka, Jankovits Ilona, Risztics Mária, Nina és Melanie, Roknits Mária, Putits Deszanka, Ugrinov Lyubica, Staniszavlyevits Ilona, Mihajlovits Zsófia, Bibits N. (Melence), Oltján N. (Crepaja), Szmederovác Katica, Kirtyánszky Danica, Adamovics N. (Idvor), Wohnar nővérek és Wechner nővérek.

— **A törökkanizsai járási menedékház.** Törökkanizsán tudvalevőleg járási menedékházat létesítettek. A járási községekhez a napokban ment ki a hirdetmény, hogy a községekben létező szegényeket a járási menedékházban immár el lehet december 1-től kezdve helyezni. A menedékház 24 ember befogadására épült s valószínű, hogy a jelzett határnapon mindegyik hely meg fog telni.

— **Sztrájk a Dungserszky-féle építkezésnél.** A nagyhid melletti Dungserszky-palota építésénél már huzamosabb időn keresztül olyan zavarok voltak napirenden, amelyek alkalmasak reá, hogy a késői idényre való tekintettel a szükséges gyors építkezést fenakasszák. A mozgalom onnan vette eredetét, hogy a művezetéssel megbízott Pányi János pallér nem jó lábón élt munkásaival, mert annak idején, amikor megalakult a nagybecskereki kőműves munkások szakszervezete, Pányi minduntalan különválasztás volt, amiért már akkor megfogadták a kőművesek, hogy Pányinak alkalomadtán visszafizetnek eljárásáért.

Mint hogy erre a mostani építkezésnél megvolt az alkalom, kijelentették a vállalkozónak, hogy amíg Pányi pallért el nem bocsátja, nem dolgoznak. A vállalkozó ezt megtagadta, mire az összes munkások beszüntették a munkát. Később azután a vállalkozó engedett s elbocsátotta a pallért, sőt visszafogadta a bizalmi férfiaként szereplő két munkást, kiket már a mozgalom megindulásakor elbocsátott. Időközben azonban a kőművesek a sztrájkolással töltött három napi munkabérnek a megfizetését is követelték, amit a vezetőség nem teljesített s így a sztrájk folytatódott. A vezetőség ekkor úgy segített magán, hogy a békesmegyei Szarvasról hozatott munkásokat, ezekkel azonban nem lehetett boldogulni, mert attól tartottak, hogy a helybeli kőművesek bántalmazni fogják őket. A felek között végre is sikerült megegyezést létesíteni olyképpen, hogy a helybeli kőművesek megtérítették a szarvasiaknak a visszautazási költségét, ők maguk pedig a vezetőség részéről a sztrájkban töltött időből egy napi munkabért kaptak s e feltétel mellett szombaton az egész vonalon újra felvették a munkát.

— **Gépészek vizsgálja.** A gőzgépezők és gőzkazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1905. évi december hó 2-án reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhelyépületében fog megtartatni. A vonatkozó, szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez Temesvár (Józsefváros, Külti-ter 2. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Elfogott váltóhamisító.** Krachtusz József volt nagyszentmiklói kir. járásbírói irnok több rendbeli váltóhamisítás, család elkövetése után megszökött. A fumei rendőrség a szökevény fiatal embert Abbaziában letartóztatta. Krachtusz nemrégiben végkielégítette magát s mikor a pénzt elverte, világnak ment; szülőinek pedig levelet írt, hogy öngyilkos lesz. A levélben elmondotta egyuttal, hogy apja nevére váltókat hamisított és hogy birtokait is maghamisította még hivatalnok korában. A fumei rendőrség a nagyszentmiklói kir. járásbíróshoz szállította a szerencsétlen fiatal embert.

— **Agyonszurt korcsmáros.** Nagyikindáról jelentik: Tiszahegyesen f. hó 25-én délután 3 órakor Tuczakov Misa ottani juhászlegény részegen és duhajkodva vonult végig az utcákon, majd betért Ganzel Jakab korcsmájába és harsány hangon bort rendelt magának. A korcsmáros látva, hogy a juhász teljesen ittas állapotban van, vonakodott bort adni s azt mondotta, hogy menjen inkább haza aludni. E szavakra Tuczakov annyira felbőszült, hogy szor nélkül kést rántott s ugy szurta szíven a korcsmárost, hogy az nyomban meghalt. Tuczakovot még aznap este tartóztatta le a rendőrség.

— **Leányszöktetés.** Malackov Olga nagyszentmiklói gazda leányát a napokban megszöktette Dragics Dragutin oroszálamosi legény. A szöktetés sötét éjjel történt s abban segédkezett a legénynek három társa, — no meg a kis szökevény maga is. A leány atya feljelentette az esetet és követeli, hogy a leány térjen vissza házába, azonban a szerelmes leány hallani sem akar ilyenmiről. Mint hogy azonban törvényünk csak a nagykorúnak adja meg a jogot, hogy szive választottjával elszökjék, a kis menyecskét csendőrség fogja visszavezetni az atyai házába.

— **Ismeretlen öngyilkos.** Folyó hó 23-án reggel egy keresztiesi legény Mórósról a vasúti töltésen haladva a kaptalanfalvi átjárónál levő őrház melletti bódéba betekintett és ott a gerendán lógva egy emberi alakot pillantott meg. A közelben dolgozó vasúti munkások rögtön levágták a még meleg embert és pályakocsira rakva bevitték a módosi állomásra. A vizsgálat megállapította, hogy az illető öngyilkos lett, de hogy kicsoda, nem tudják. Az öngyilkos körülbelül 45—50 éves, középtermű, gesztanyebarna, kissé őszülő haju, vöröses bajszu munkásember. Zsében egy kis magyar dohányon és kudi-bicskán kívül más nem volt. A nagybecskereki kir. ügyészség ez ügyben elrendelte a nyomozást.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Mint Kevi-Szóllós községből írják, a napokban a csendőrfőőr-írszonyu sebekkel borítva halva találta Barjaktarovics Paraszkéva nevé asszonyt az országút melletti árokban. Holttestét 29 fejszecsapástól eredő seb borította. A büvádi nyomozás eddig sikerre nem vezetett.

Virágzó gyermekek száza halnak meg minden nyáron gyomorbelihurutban. Ezen betegség ellen a csecsemők racionális tápláléka némi oltalmat képez, mely legjobban Kufeké gyermeklisztjével érhető el. Kufeké gyermeklisztje a tejet a gyermek gyomrában könnyebben emészthetővé teszi, mivel a gerjedést a bélben csökkenti s a betegségsírának egy kedvezőtlen táplálékot nyújt. Egyáltalában Kufeké gyermeklisztje az ő tápanyag tartalma által az egész szervezetet és ez által a gyermek gyomrát és belét is a betegségsírának ellenállóbbá teszi. A legtöbb hányhasmenés az elégtelen és nem racionális táplálékkal tartott gyermekeknél fordul elő.

Irodalom.

* Hungary — Golony János félhavonként megjelenő képes angol lap harmadik évfolyamának utolsó számát szokott érdekes tartalmával vettük kezünkbe. Ez a derék folyóirat most fejezte be harmadik évfolyamát és jogos önértékeléssel tekint vissza pályája alatt elért sikerére és reménységgel nézhet fejlődésre képes jövője elé. Apponyi Albert gróf folytatja nagybecsű történelmi és közigazgatási kérdéseiről; Yolland Arthur dr. megismeri az angolok sűrűn előforduló tévedését a magyar földrajzi ismeret dolgában némileg helyreigazítani; Solyom Fekete Margit Vajda-Hunyad várát ismerteti; az új börzepatotát egész sor kép mutatja be elnökével, Kornfeld Zsigmonddal együtt. Pompás képesoport érdekes cikk kíséretében mutatja be az Országos Iparművészeti Muzeumot; a magyar ipar és kereskedelemről szól egy cikksorozat mostani harmadik része. Londoni levél, amerikai jegyzetek, apróbb közlemények egészítik ki a folyóirat gazdag tartalmát. A Hungary ára évenként 14 korona, Angliába és az Egyesült Államokba 13 schilling és 4 penny (16 korona). Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2.

* Gyakorlati közigazgatási könyvtár és döntőnyitár (szerkeszti dr. Dolencz József ügyvéd) most megjelent legújabb számának tartalma a következő: I. A közhivatalnok ipart nem gyakorolhat. — II. Az iparvédély területi hatálya. — III. Meghatározott a képviselőtestületben. — IV. A jegyzői fizetés-kiegészítés. — V. Adókievítés az ex-lexben. — VI. Késedelmi kamat a IV. osztályú adó után. I. Könyvtári rész: Dr. Perger Kálmán nagyszombati főszolgabíró: „A képviselőtestület szervezése és a tisztújítás kis- és nagyközségekben” (IV. folytatás) II. Döntőnyitári rész: A községben fekvő vagyona után adót fizető természetes személy, ha ott nem lakik is, csupán e miatt a községi választói jogosultságból nem zárható ki. A községi illetőség elismerésére a törvény rendelkezései szerint a képviselőtestület, nem pedig az előjáróság hivatott. Az üzletvezető felelőssége. Fizetési meghagyás alapján 40 kor. erejéig a végrehajtást a községi bíróság fogadatosítani tartozik. Szabad kikötő használati díja. Üzletvezető molnár járandósága. Munkakönyv nélküli téglaverő. Ember ellen irányult szándékos fejszedobás ügyben. Cselédbér megtérítése iránt indított ügyben. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VIII., József-körút 74., II. em. Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor., egy óra 1 kor. Egy füzet ára 60 fillér.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Miniszterek itthon.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fejérváry Géza báró miniszterelnök és Vörös László kereskedelmi miniszter Bécsből, ahol a királynak a jelen politikai helyzetről tettek jelentést, visszaérkezett Budapestre.

Lukács miniszter a helyzetről.

Budapest, november 27. (A „Torontál” ered. táv.) A fővárosi II-ik kerületi Lukács-párt tegnap pártgyűlést tartott, melyen Lukács kultuszminiszter beszédet mondott. A miniszter beszédében kijelentette, hogy ha Magyarország teljesen külön válna Ausztriától, nem lehetne olyan pozíciója, mint ma Ausztriával együtt. Legfőbb ideje, hogy a válást pusztító utjában megállítsuk s szövetkezzünk, hogy megállítsuk a rombolást, mely nemcsak a magyart magyarral keveri irtó háboruba, hanem a társadalmi életbe is behurcolja a gyűlölet átkát.

A vármegyei tisztviselők.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti táv.) A vármegyei tisztviselők országos egyesülete tegnap a Royal szállóban értekezletet tartott, melyen tiltakozását fejezte ki a vármegyei tisztviselők felfüggesztése ellen.

Több vármegyei tisztviselő ezután Prónay báró elnöklésével külön értekezletet tartott a Royalban. E közben megjelent ott Szirmay rendőrkapitány három rendőrrel s távozásra szólította fel a jelenlevőket, mert a gyűlést nem jelentették be. Prónay báró kijelentette, hogy a gyűlés

helyeül szolgáló helyiséget ő kibérelte s így az az ő magánlakása, mire a rendőrök eltávoztak. Az értekezleten különben a megyei ellentállás dolgában hoztak határozatot.

A főkapitány párbajügyei.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rudnay Béla főkapitányt most párbajokkal akarják terrorizálni. Tegnap Melczer István provokálta a rendőrség föllépése miatt s vele ma pisztoly-párbajt is vív, ma pedig Baráth Károly vívómester provokálta, mert a főkapitány le akarta tartóztatni.

A pestmegyei ellentállás.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Pestvármegye mára összehívott közgyűlésére nagy számmal vonultak föl az ellenzéki megyebizottsági tagok. A közgyűlési terem karzata is megtelt nagy részt szocialistákkal, a megyeháza körül pedig a rendőrség kordont vont. Az ellenzéki megyebizottsági tagok látván a szocialisták bevonulását, természetesen meghökkenetek és Guiner meg Fazekas siettek Laszberghez, hogy távolítsa el a karzatról a szocialistákat, különben nem vesznek részt a megyebizottsági tagok a közgyűlésen. Laszberg lojálisan engedett a kérésnek s a szocialistákat eltávolította, mire az ellenzék azzal köszönte meg Laszberg eljárását, hogy eltorlaszolta előle a közgyűlési terem ajtaját. Mikor így magukra maradtak, hamarosan visszakiáltottak Fazekast a főjegyzői székbe, Vigyázó Ferencet pedig a beteg alispán helyett megválasztották alispánhelyettesnek s le is tétették vele az esküt. Laszberg főispán azonban, mivel a közgyűlésbe nem juthatott be, azt feloszlatta. Ezután a renitenskedő megyebizottsági tagok a Siskörbe vonultak értekezletre, ott köszöneteket szavaztak a megyei tisztikarnak.

A zempléni főispán beiktatása.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sátoralja-U helyről sürgönyzik: Itt ma volt Teleki grófnak, az új főispánnak beiktatása. Az ellenzéki megyebizottsági tagok a színházban gyülekeztek, míg a többi megyebizottsági tagok a főispánnal karhatalom kíséretében a vármegyeházára vonultak. Itt a főispán a közgyűlési terem ajtajáról letépette a pecsétet s az ajtót fegyverkövácscsal kinyitatta. Azután bevonult a terembe, ahol a közgyűlésen letette az esküt. A főispán az eskütelés után távozott.

A dán trónörökös Sopronban.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sopronból jelentik, Frigyes dán trónörökös december 1-én a sopronmegyei Feltonyba érkezik leánya, Lujza dán hercegnő látogatására, aki férjével, Schaumburg-Lippe herceggel Frigyes főherceg vendégeként időzik ott.

Fazekas a rendőrség előtt.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti táv.) Pestvármegye főfüggesztett főjegyzőjét, Fazekast ma a rendőrség megidézte.

Az orosz forrongás.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mai szentpétervári jelentések konstatálják, hogy Oroszországban a legutóbbi két napon, kisebb kihágásokat leszámítva, nyugalom és rend uralkodott.

Megölte a férjét.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, Kisiratoson Ujj Györgyné nevű asszony fejével kettévágta férje fejét. A férfi rögtön meghalt, az asszonyt elfogták.

Gyilkosság boszúból.

Budapest, november 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Felső-Eőrről jelentik, a vármegyei Felsőlövön Ertler József ottani lakost két haragosa, Fleck János és Reichel József, szintén ottani lakosok, fűtykösökkel agyonverték. A gyilkosokat elfogták.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. november 27.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	76	16.90	17.10	79	17.25	17.60
Pestvidéki új	78	16.60	16.95	79	17.15	17.40
Bánsági új	76	16.80	17.15	79	17.40	17.45
Bácskai új	75	17.—	17.25	79	—	—
Rozs elsőrendű					13.75	13.95
” másodikrendű					13.45	13.65
Árpa takarmány					14.80	15.10
” égetni való					—	—
” sörfőzésre való					—	—
Zab					15.—	15.25
Tengeri bánsági					—	—
” másnévű					—	—
Roposztó káposzta					—	—
” bánsági					—	—
Köles					—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, november 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén tartott árak voltak. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	17.20	—
Buza (1906. októberre)	16.72	—
Rozs (áprilisra)	14.34	—
Tengeri (májusra)	13.82	—
Zab (áprilisra)	14.30	—

Hirdetmény.

Az écskai uradalom tulajdonát képező bégai vashidnak vámszedési joga több évre haszonbérbe adadni fog, a hidhoz való lakással együtt.

Bővebb felvilágosítással szolgál

az uradalmi jószágfelügyelőség
Écskán.

1000-3.3

752. tlkvi szám 1905.

1014-1.1

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. bírószág, mint tlkvi hatóság Schreiber D. és fiai cég végrehajtóknak Bozsits Velimir csentai lakos elleni 220 kor. tőke s jár. iránt végrehajtási ügyében Ilkits Koszta csentai lakos késedelmes árverési vevő ellen az ezen kir. járásbírószág területén levő Csenta község határában fekvő és a csentai 1511. sz. tlkvb. foglalt:

1. 25. hrsz. 400 □-öl szőlőre 354 korona;
2. 152. számú ház 1372 □-öl ház-helyre 224 korona;
3. VI/a. 79. hrsz. 800 □-öl kaszálóra 226 korona becsárban az árverést az 1881. évi 60. t.-c. 185. §-a alapján elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

Anyilvános árverés Csenta községében 1905. évi december hó 7. napján d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban, mint Csenta községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adadni.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni.

A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10%-át tevő készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10. pont jogkövetkezményeit vonja maga után. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alul azonban a kisbirtokosok országos földhitelintézete, ha az árverő sorába akar lépni, az 1884. évi XXVI. t.-cikk értelmében az Osztrák magyar bank jelzáloghitel osztálya alapszabályainak ezen törvényben becikkelyezett 11. §. f) pontja értelmében felmentetik.

Perlasz, 1905. évi október hó 16-án.

Tóth,
kir. járásbíró.

Nagybecskereki szőlőbirtóság.

7373. szám. 1905.

1011-32

Pályázat.

A Perlaszon rendszeresített községi orvosi állás lemondás által megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 1-ig hozzám beadják.

A községi orvos évi javadalma a következő:

Fizetése 2000 korona, szabad lakás, látogatási díj nappal 1 kor., éjjel 2 korona; köteles a községi szolgákat és rendőroket ingyen gyógykezeltetni, ugyszintén a torontálmezei orvosok nyugdíjgyűlésében tagnak lenni.

Nagybecskerek, 1905. évi november hó 14-én.

Daniel Ferenc,
főszolgabíró.

ÉRTESETÉS!

AZ

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ
hirdetési osztálya Budapesten.

tulajdonos Leopold Gyula szerkesztő

irodáját jelentékenyen megnagyobbítva és a modern reklám követelményeinek megfelelően berendezve (987-107)

Erzsébet-körut 41. szám

alá helyezte át, ahol szakavatott pontos és lelkiismeretes tevékenységet fog kifejteni továbbra is ugy a hirdetőközönség, mint a sajtó érdekében.

Torontálvármegye törökbecsei járás főszolgabírójától

4469. szám 1905.

1006-33

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Tarras községben újonnan rendszeresített és évi 800 korona fizetéssel javadalmazott irnoki (közgyám-végrehajtó) állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodványukat folyó évi december hó 15-ig terjesszék be hozzám. A később érkező folyamodványokat nem fogom figyelembe venni.

Kelt Törökbecsén, 1905. évi november hó 18-án.

Dr. Csávós,
főszolgabíró, tb. m. főjegyző.

2727. szám. 1905.

1015-11

Hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága 1903. 541/5836. számú határozatával jóváhagyott 8/4602. 1902. számú képviselőtestületi határozattal Karlova község egy ártézi kut építését 1300 korona összeg erejéig határozta el.

Az ártézi kut vascsövei 50 milliméter belső szélességek kell, hogy legyen s percnként legalább 20 liter vizet köteles adni.

A csövek részben a földbe vannak furva, azok kiveendők s azokat újból kell visszafurni.

A fent említett munkálat biztosítása céljából 1905. évi december hó 15-én d. e. 9 órára Karlova község hivatalos helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A szoban forgó munkálatra vonatkozó részletes feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Karlován, 1905. évi november hó 21-én.

A községelöljáróság.

8392/I. szám. 1905.

1013-32

Pályázati hirdetés.

Torontálmezei törökbecsei járás Melence községében lemondás folytán megüresedett községi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket folyó évi december 20-ig okvetlen terjesszék be hozzám.

Javadalmazás: Évi fizetés 900 korona, nappali látogatás 60 fillér, éjjeli látogatás 1 korona, husszemle körülbelül 200-300 korona.

Törökbecse, 1905. évi november hó 22-én.

Dr. Csávós Ignác,
főszolgabíró,
vm. tb. főjegyző.

Egész éven át nyitva

Felix-
gyógyfürdő

téli és nyári

= gyógyhely =

Nagyvárad mellett.

Gyógyjavallat csúsz (reuma) és köszvény ellen, I-ső rendű napi ellátás, szoba, fűtés,

világítás és fürdés

6 koronától feljebb.

Prospektust küld az igazgatóság.

Egész éven át nyitva. 979-1019

RÁMPÁS

literje 30 krajcár

Dr. Brájjer Lajostól.

Kapható

Zápolya-utca 1. szám alatt

a házmesteri lakásban.

(838-x40)

Melence község elöljárósága.

4412. szám 1905.

1010-33

Hirdetmény.

Melence község elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a melencei országos vásári és hetipiáci helypénz beszedési jog 3 egymásután következő évre nyilvános árverés útján 1905. évi december hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor Melence községelöljáróságnál bérbe adatni fog.

Kikiálási ára 755 korona.

További feltételek mindenkor a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Melencén, 1905. évi november hó 22-én.

Jankovits Szilárd,
jegyző

Vojnov Mladen,
bíró.

Románecska községelöljáróság.

ad 774. szám. 1905.

1019-11

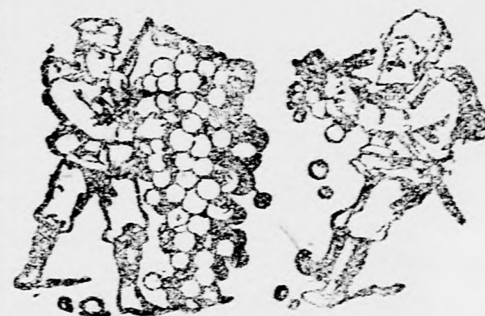
Hirdetmény.

Románecska község tulajdonát képező tenyésztésre alkalmatlanná vált 1 drb magyar és 1 drb svájci fajú bika nyilvános árverés útján készpénzfizetés mellett Románecska községelöljáróságnál 1905. évi december hó 2-án d. e. 10 órakor eladatni fog.

Románecska, 1905. november hó 25.

Molnár János,
körjegyző.

Palanacski György,
bíró.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti 843-47.19

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 41.
N-Küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

A bánlaki hitbizományi uradalom városi gulyájából 27 drb számfelletti 2-3 éves üsző eladásra bocsátatik. Bővebb felvilágosítás nyerhető az uradalmi irodában Bánlak, Torontálmeze. 1016-41

Szabad kézből

eladó

a melencei-utca 437. számú

= ház =

igen kedvező fizetési feltételek mellett.

Tulajdonos:

Nagybecskereki takarékpénztár.

(500-x27)

1074. kig. sz. 1905.

1017-31

Pályázati hirdetés.

Dinyás községnél a 720 kor. évi javadalmazással egybekötött irnok-végrehajtói állás megüresedvén, felhívom mindazon egyének, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket f. évi december hó 15-ig annál is inkább adják be alulírott községelöljárósághoz, mert a későbbben érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Dinyáson, 1905. évi november hó 25-én.

Községelöljáróság.

Nyomdász-

és (875-x29)

könyvkötő-tanoncnak
jó házból való fiu

= felvétetik. =

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

